

De SleutelbrΩg

vrijzinnig humanistisch tijdschrift | regio Brugge

Driemaandelijks tijdschrift | jaargang 15 NR 3
JULI - AUGUSTUS - SEPTEMBER 2017

AFGIFTEKANTOOR Gent X - P309626
AFZENDADRES Beenhouwersstraat 1-3 8000 Brugge
v.u. William Pharasyn - Beelshoek 16 - 8770 Ingelmunster

de mens.nu
is vrijzinnig humanistisch

- 08 Actueel: Interview met
prof. em. Marc Van Montagu
- 13 Column: Het werk
- 23 In memoriam: Jaak Fontier

Inhoud

03	Edito Santé
.....	
04	Lezersbrieven
.....	
	Actueel
05	Anne-France Ketelaer
08	Marc Van Montagu
.....	
	Aankondigingen
06	Festival van de Zeegers
19	Vrijzinnig café
19	Streekbierenkaarting
.....	
12	Waar naartoe
.....	
13	Column
.....	
15	Brugs & Vrijzinnig
.....	
	Nieuws
16	Uit de Vrijzinnige gemeenschap
18	Uit het huisvandeMens
20	Uit de verenigingen - HVV/OVM Brugge
22	Uit de verenigingen - CGSO Brugge
.....	
23	In memoriam
.....	
24	De Vrijzinnige telefoongids

Colofon

De Sleutelbrug

ALGEMEEN

De Sleutelbrug is een contact-, informatie en actieblad van het Vrijzinnig Centrum Brugge De Sleutelbrug. De inhoud ervan wordt grotendeels bepaald door bijdragen van lezers en publicaties van de Brugse vrijzinnige verenigingen.

Ondertekende artikels die in de De Sleutelbrug worden opgenomen drukken niet noodzakelijk het standpunt uit van de Vrijzinnige Gemeenschap. De redactie eigent zich het recht toe ingezonden artikels of lezersbrieven in te korten of de publicatie ervan eventueel te weigeren. Deze uitgave wordt mede mogelijk gemaakt door de steun van de Instelling Morele Dienstverlening West-Vlaanderen.

Ons tijdschrift wordt gedrukt op ecologisch verantwoord papier, waarmee de redactie een duidelijk engagement naar meer duurzaamheid levert. Dit papier bestaat uit gerecycleerd papier en uit FSC zuivere vezel. De Forest Stewardship Council, die dit papier het streng gecontroleerd FSC keurmerk heeft gegeven, streeft naar een wereldwijd verantwoord bosbeheer.

CORRESPONDENTIE

Op- en aanmerkingen, lezersbrieven, artikels en bijdragen kunnen overgemaakt worden aan:

William Pharasyn • verantwoordelijke uitgever

Beelshoek 16 • 8770 Ingelmunster

E info@vrijzinnigbrugge.be

KERNREDACTIE

Johan Ackaert, Jo Debruyne, Lieve De Cuyper, William Pharasyn, Steven Vanden Broucke, Eric Nulens

BERICHT AAN DE LEZERS

Je persoonlijke gegevens worden, behoudens van je bezwaar, opgenomen in een bestand dat beheerd wordt door het huisvandeMens, Jeruzalemsstraat 51 te 8000 Brugge. Ze worden uitsluitend gebruikt om je verder te informeren over de activiteiten van de diverse vrijzinnige verenigingen. Overeenkomstig de wet tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (08/12/92) kunnen wij je op eenvoudig verzoek kennis geven van je gegevens in ons bestand, ze eventueel corrigeren of verwijderen.

www.facebook.com/groups/VCDDeSleutelbrug

WENS JE JE KOSTELOOS TE ABONNEREN OP ONS TIJDSCHRIFT?

Stuur een mail naar info@vrijzinnigbrugge.be met uw naam, adres en email adres. Je krijgt het tijdschrift dan driemaandelijks in de bus.

Wens je je te abonneren op de 3-wekelijkse nieuwsbrief van vrijzinnig West-Vlaanderen?

Surf dan naar www.vrijzinnigwestvlaanderen.be of stuur een mail met je naam, adres en email adres naar:

lieve.decuypere@demens.nu.

VERHUIS JE BINNENKORT?

Als je in de nabije toekomst van plan bent te verhuizen, laat ons dan je nieuw adres weten. Zo blijf je op de hoogte van Vrijzinnig Brugge.

WILLIAM PHARASYN
voorzitter VC Brugge

beste vrienden

Hoeveel keer zullen we dat zeggen als we met vrienden en familie samenzitten tijdens de komende maanden op een terras, in de tuin, op het strand,...? De studenten hebben het verdiend, voor hen zit de blok erop en hopelijk zijn er niet te veel die tijdens de vakantie terug achter de boeken moeten kruipen omdat de prof of leraar toch net wel een vraag stelde over dat stuk 'waarvoor ik geen tijd meer had'. Voor de ouders komt de vakantie er hopelijk ook aan, want ook zij dienden rekening te houden met de examenstress van de voorbije maand. Dus voor iedereen die er de riem even aflegt en zijn dorst lest met een frisse pint: 'Gezondheid!'

Binnen het bestuur van het Vrijzinnig Centrum hebben we ook nagedacht over drank en meer bepaald over het bier dat we schenken. We zijn tot de vaststelling gekomen dat de pils die we schenken (het is van het merk 'mannen weten waarom') gemaakt wordt door een multinational die gerund wordt door één van de rijkste mannen van de wereld en waarvan ook enkele zeer rijke en adellijke Belgische families mede eigenaar zijn. Op zich is dat geen probleem, ware het niet dat deze 'Belgische' bierreus, waarvan het beslissingscentrum enkel op papier nog in België is, op een winst van 1,93 miljard dollar slechts 1 % belastingen betaalt! Ter info: het normale percentage vennootschapsbelastingen bedraagt 34 % in België. Maar het zijn alleen kleine KMO's en bedrijven die niet voldoende middelen hebben om ingenieuze fiscale constructies op te

zetten, die dit percentage betalen. Met dank aan de politiek die zo iets mogelijk maakt. Er zijn wel nog grote bedrijven die in het zelfde bedje ziek zijn: Fiat, Apple, Starbucks om er maar enkele op te noemen, krijgen van de regeringen van Luxemburg, Ierland en Nederland riante belastingvoordelen waar onze eigen KMO's en lokale handelaars slechts van kunnen dromen. Daarom hebben wij besloten om over te schakelen op bieren die door lokale brouwers gemaakt worden. Vanaf het najaar zal je ze kunnen proeven in het Vrijzinnig Centrum. Ik weet het wel, Carlos zal er niet van wakker liggen maar als sociale vereniging vonden wij het onze taak om voorrang te geven aan brouwers die nog liefde voor het vak hebben, niet gedreven worden door winstbejag, effectief belastingen betalen waardoor de Sociale Zekerheid voldoende geld heeft om onze welvaartsstaat te behouden en bovendien nog een goede pint maken. Dus nogmaals: 'Gezondheid!'

In dit nummer vind je een interview met Professor Marc Van Montagu, een moleculair bioloog die op 22 oktober 2016 de 'Prijs van het Vrije denken', uitgereikt door de Raymond Maekelberge Foundation, ontving en dit voor zijn baanbrekend werk in het genetisch onderzoek

van planten en de impact ervan op de wereldwijde voedsel productie. Niet direct lectuur die je in de zomer verwacht maar Professor Van Montagu benadert onderwerpen op een erudiete wijze en spoort je aan tot anders nadenken over onderwerpen die ons allemaal rechtstreeks of onrechtstreeks beïnvloeden.

En last but not least, ben ik zeer blij jullie een uitgebreide fotoreportage van de Lentefeesten te kunnen aanbieden. We mogen als vrijzinnigen trots zijn dat we onze kinderen zo'n prachtig feest kunnen aanbieden in een schitterende locatie. Een welgemeende 'proficiat' en 'dank u wel' aan de feestelingen, de ouders, de leerkrachten NCZ, de Oudervereniging voor de Moraal (HW/OVM Brugge) die jaarlijks de organisatie ervan op zich neemt en aan Stad Brugge om het Concertgebouw ter beschikking te stellen.

Voilà, ik wens je veel leesplezier, kom eens langs op één van de talrijke activiteiten die de vrijzinnige verenigingen voor je organiseren maar geniet vooral van de zomer. Santé!

Veel leesplezier!

Lezersbrieven

Reactie edito De Sleutelbrug / april-mei-juni 2017

Op het vorige Edito 'De man uit Rome' ontvingen wij volgende reactie:

"Geachte mijnheer Pharasyn

Ik lees af en toe de negatieve verwijzingen naar geloven en nu over de man van Rome.

Het is mij opgevallen dat dit altijd als kritiek bedoeld is en dat vind ik jammer.

Ik ben niet gelovig maar respecteer het feit wel dat veel mensen een soort nood hebben aan een geloof om dingen te kunnen uitleggen en verdragen.

Dat dit uit een of andere godsdienst komt is normaal, en vind ik dat alhoewel van kerkelijke leiders afkomstig is, dat het eenmaal zo is.

He boek van Dick Verhofstadt "Atheïsme als basis voor de moraal" toont aan hoe dit op veel hypocrisie gebaseerd is. Als reactie op de man in Rome, zou ik toch willen zeggen dat de huidige paus een omdraai heeft gemaakt en zich daarom toch wel aan een goede morele norm houdt.

In de plaats van kritiek zou ik liever voorbeelden zien van hoe vrijzinnige humanisten dit aanpakken en delen met onze medemensen.

Ik werk als vrijwilliger in het Heidehuis, een dagcentrum voor palliatieve patiënten, en moeten wij met verschillende religieuze gedachten van de bezoekers daar rekening houden. Wij moeten daar begrip voor tonen en meeleven met de opvattingen die wij daar horen, en het gaat hoofdzakelijk om luisteren en begrijpen.

Dat wij uit verschillende culturen afkomstig zijn en op veel verschillende manieren zijn opgevoed is vandaag nog meer waar dan vroeger, en moeten wij openstaan voor andersdenkenden.

Dus tolerant en begripvol. Diplomatie is zeker aan de orde, en zoals mijn moeder altijd zij: "Je vangt meer vliegen met honing dan met azijn."

Om van taal, religie en cultuur te veranderen of aanpassen duurt meestal generaties en zal een geduldig gedrag met de tijd wel overwinnen.

Hoogachtend,

RvR"

William Pharasyn namens de redactie antwoordde het volgende:

"Beste, hartelijk dank voor uw reactie op het laatste Edito. Ik ben altijd blij als er reactie op een artikel komt.

Als u de voorbije edities van ons tijdschrift heeft gelezen, zal u hopelijk gemerkt hebben dat de redactie zich ver afhoudt van het wij/zij verhaal. Dit is een bewuste keuze. Het is ook één van de redenen waarom wij een tijdje geleden een interview met de toenmalige bisschop van Brugge, mgr De Kesel, hebben gepubliceerd en waarom wij sommige inzendingen niet publiceren. Wij willen de vrijzinnigheid op een positieve manier profileren als een volwaardige filosofische overtuiging naast andere religieuze overtuigingen. Dit kan alleen maar als er wederzijds respect is. Mijn reactie op de uitspraak van de Paus was cynisch bedoeld maar ik blijf bij mijn vertrekpunt: het feit dat het hoofd van de katholieke kerk atheïsme voorstelt als een alternatief voor inconsequente leden van zijn kerk, is voor mij "not done". Het omgekeerde beweren zou even erg zijn en waarschijnlijk veel meer reactie uitlokken."

actueel

↔↗↘ Anne-France Ketelaer

nieuwe algemeen directeur demens.nu/UVV vzw

“Het is tijd voor een goed verhaal”

Van een statig herenhuis naar een modern kantoorblok is in een ambassadelaan in Brussel een kleine stap. Voor een organisatie als de vrijzinnige humanisten een sprong naar erkenning en vernieuwing. De Unie Vrijzinnige Verenigingen is deMens.nu geworden met haar huizenvandemens. Anne-France Ketelaer volgde Marina Van Haeren op als algemeen directeur. Tijd voor een gesprek over de mens, niet over de directeur van de vrijzinnige koepel. Het werd een mooi verhaal...

Je bent afkomstig uit West-Vlaanderen?

Anne- France Ketelaer Ik ben van Brugge. Mijn moeder is een Brugse, mijn vader komt uit Elsene. Mijn grootouders waren fans van Achiel van Acker, ik heb dus een rode en vrijzinnige achtergrond. Mijn vader maakte carrière als personeelsdirecteur bij IBM, mijn moeder werkte als ambtenaar bij defensie. Zij waren, helemaal in de tijdsgeest, harde werkers. Ik werd vrij en blij opgevoed in Zaventem.

Na mijn Latijn-Wiskunde opleiding aan het Koninklijk Atheneum van Zaventem, schreef ik me in aan de VUB voor de geneeskunde-opleiding. Het lukte niet meteen en een herkansing kreeg ik niet van mijn vader. Ik koos voor het regentaat Nederlands Engels Moraal in de provinciale school met internaat in Tienen. In die periode was het provinciaal onderwijs zeer gepolitiseerd. Een internaat had het voordeel dat alle leeftijden samen school liepen en praktijk als leerkracht zo voor de hand lag. Daar kreeg ik de microbe voor het vak niet-confessionele zedenleer te pakken. Toen ik afstudeerde, waren de kansen om een job te vinden zeer klein, maar ik had geluk: ik kon onmiddellijk in het pas ingevoerde VSO aan de slag.

Hoe belandde je bij de Unie van de Vrijzinnige Verenigingen?

Anne- France Ketelaer naast mijn vele engagementen

als vrijwilliger, als partijsecretaris van de plaatselijke SP-afdeling van Tremelo, bij de Jong-Socialisten op Nationaal vlak startte ik als werkstudent Rechten aan de VUB in avond- en weekendonderwijs. Maxime Stroobant gaf me begin 1989 de tip dat de Unie Vrijzinnige Verenigingen op zoek was naar een jurist om de onderhandelingen voor een wettelijke erkenning te begeleiden. Bij de vrijzinnige organisaties waren er verschillende strategieën om de discriminatie waar we toen het slachtoffer van waren te bestrijden. Je had de revolutionaire vrijzinnigen: zij wilden een totale omverwerping van het systeem en de absolute scheiding tussen kerk en staat. Maar dat bleek een utopie. Wij wilden niet blijven staan roepen aan de zijlijn dat de vrijzinnigen ongelijk behandeld werden ten opzichte van de erkende godsdiensten. Wij wilden erkenning en middelen voor de vrijzinnige gemeenschap. (fluisterend) En liefdadigheid is vooral een eigenschap van religieuze mensen, vrijzinnigen zijn wel erg empathisch, maar zetten dat niet automatisch om in donaties en centen. We hebben dit (grond)wettelijk parcours kunnen starten omdat er zeer geëngageerde politici waren, zowel socialisten, liberalen als groenen. Wij moesten wel onderhandelen binnen het kader dat de CD&V- justitiekabinetten hanteerden. Zij kenden alleen de organisatie en de wetgeving van de kerkfabrieken. Maar de vrijzinnigen hadden geen vrijzinnig centrum nodig in iedere gemeente of stad. Wij zochten

dus een eigen, uniek model dat uiteindelijk in de huidige wetgeving en uitvoeringsbesluiten geconcretiseerd werd. Het is nu tijd voor een positief verhaal en een frisse eigen identiteit gekleurd door autonomie en verantwoordelijkheid in combinatie met vrijheid en solidariteit. Wij hebben nood aan een eigen verhaal waaruit blijkt dat wij zorg dragen voor de mens, de natuur en de samenleving. De universele verklaring van de rechten van de mens is een basis van vertrek, maar we hebben ook een praktisch humanistische retoriek nodig.

Je bent ook mede bezieler van de vrijzinnige vrouwen?

Anne- France Ketelaer Ik ben geen blauwkous, maar toch een overtuigde feministe. Mijn engagement in de socialistische beweging verliep ook via het SVV. De gelijkheid van de Belgen staat in de grondwet, maar de gelijkheid van man en vrouw mag daar gerust aan toegevoegd worden. Er is nog altijd werk voor de boeg. Het is misschien typisch voor vrouwen, maar wij doen dat samen, met veel vrouwen in een groep. Ik maak van de gelegenheid gebruik om ter zake een hedendaags niet-westers boek aan te bevelen. Het essay *We should all be feminists* van de Nigeriaanse schrijfster Chimamanda Ngozi Adichie is niet alleen vlot te lezen dankzij de vele anekdotes, maar vooral to the point wat de genderproblematiek betreft. We gaan immers gebukt onder gendervoorschriften en -verwachtingen. Daardoor zijn noch vrouwen, noch mannen echt vrij om zichzelf te zijn. Ze wilt zichzelf niet langer verontschuldigen voor haar vrouwelijkheid, maar net in al haar vrouwelijkheid gerespecteerd worden. En daarvoor moeten we allemaal strijden. Het is essay is daarom terecht verplichte schoollectuur in Zweden.

Naast mijn engagementen, had ik ook nog tijd voor twee kinderen en hun hobby's zoals paardrijden en voetbal. Ondertussen is zondag omadag geworden voor mijn twee kleinkinderen Noa en Sterre. De zondag is dus "heilig" geworden in mijn tijds kalender. Privé, maar ook in familiekring heeft een vrijzinnige de opdracht om positief te inspireren vanuit een eigenzinnig en eigen "waarde"-gevoel. In mijn eigen buurt en omgeving -Tremelo- sta ik altijd open voor een gesprek. Veel mensen weten dat ik jurist ben, ik kan veel mensen helpen die het moeilijk hebben. Ik durf nogal eens aan de toeg blijven hangen voor een "parolleke". Een goed gesprek kan veel vooruit helpen. We moeten met zijn allen proberen door een pragmatische houding ons samenleven met andere levensbeschouwingen om te zetten naar een model waar het voor iedereen goed leven is. Een sterke vrijzinnig humanistische identiteit mag in de toekomst niet ontbreken in een evenwichtige multiculturele samenleving.

Interview door Lieven Vanhoutte
Eerder gepubliceerd in tijdschrift Zoeklicht

FESTIVAL VAN DE ZEEGEUS

Zaterdag 8 juli
MEC Staf Versluys Bredene

- 17.00u Academische Zitting
- 17.00u Verwelkoming door Hervé Depreeuw, Voorzitter Federatie Vrijzinnige Centra
- 17.05u Panelgesprek 'Hoe bereikt de georganiseerde vrijzinnigheid de vrijzinnige jongeren?'

Panel: Derkje Vander Elst, Coördinator Humanistische Jongeren - Luk Vangansbeke, Voorzitter Uitstraling Permanente Vorming & Coördinator Vrijzinnig Huis Vilvoorde - Davy Van Hee, Coördinator Vrijzinnig Jongerenhuis De Kim Oostende - Gregory Piolon, Leerkracht NCZ.

Moderator: Hervé Depreeuw, Voorzitter Federatie Vrijzinnige Centra

- 18.00u Vraagstelling zaal
- 18.30u Slotwoord Freddy Verleye, Tweede ondervoorzitter Federatie Vrijzinnige Centra
- 18.40u Uitreiking Prijs van de Zeegeus door Etienne Vercarre, Voorzitter Vrijzinnig Centrum De Fakkel
Presentatie: Josiane Aers, Ondervoorzitter Vrijzinnig Centrum Bredene
- 19.00u Receptie

Avondprogramma:

- 19.30u Skumic
- 20.30u 't Westvlams Gemiengeld Vintekoor
- 21.30u Level Six

De toegang is gratis.

AANKONDIGINGEN

FESTIVAL VAN DE ZEEGEUS: DRIE DELEN

Het eerste deel is de Vrijzinnige Contactdag aan Zee met een academische zitting, georganiseerd door de Federatie Vrijzinnige Centra. Het betreft een panelgesprek rond het thema "Hoe bereikt de georganiseerde vrijzinnigheid de vrijzinnige jongeren?". De vergrijzing is immers een actueel probleem binnen de georganiseerde vrijzinnigheid. We stellen vast dat alle Vrijzinnige Centra bemand zijn door senioren en we vinden daar dus zeer weinig vrijzinnige jongeren terug. Het is de bedoeling om met het panelgesprek de vraag te behandelen hoe we die vrijzinnige jongeren kunnen betrekken in onze organisaties om hier de functies over te nemen en dus de organisaties te bestendigen. Wij menen met dit onderwerp in te spelen op deze problematiek binnen het (vrijzinnig) verenigingsleven en willen deze d.m.v. een open debat, bekijken vanuit een vrijzinnig humanistische invalshoek en oplossingen aanreiken.

De deelname is gratis, maar voor dit deel is vooraf inschrijven vereist.

U kunt zich inschrijven via: fvc@skynet.be of via telefoon 059/32 64 95.

Het tweede deel is de uitreiking van de "Prijs van de Zeegeus". Het Comité Festival van de Zeegeus overhandigt deze prijs aan een vrijzinnig initiatief. Een activiteit/organisatie/evenement die/dat bijdraagt tot de openheid van de georganiseerde vrijzinnigheid naar de niet-georganiseerde vrijzinnigen en andersdenkenden. M.a.w., streeft naar een betere kennis van de vrijzinnige levenshouding bij o.a. andersdenkenden en in een ruimer perspectief kan leiden tot een meer pluralistische en tolerante maatschappij. De prijs behelst "De Zeegeus", een kunstwerk van de hand van de kunstenaar Jimmy Huys en een bedrag in speciën van 250 euro, geschonken door het comité Festival van de Zeegeus.

Het derde deel is het avondprogramma met optredens.

Om 19u30 bijt Skumic de spits af. De West-Vlaamse rapper Gauthier Deleersnijder is aan zijn opmars bezig in de Vlaamse

hiphopsce. Hij maakt deel uit van het collectief Kleine Sanders, maar sinds dit jaar gaat hij ook

solo als Skumic. Naar eigen zeggen kan hij zich hierdoor meer richten op emotionele en politieke onderwerpen. Dat loont, want zijn nieuwste single 'Superieur' kreeg ondertussen al meer dan 30.000 views op YouTube.

Om 20u30 is het de beurt aan 'T Westvlams Gemeingeld Vintekoor. Het koor bestaat uit, zoals de naam al laat vermoeden, twaalf gemeingelde vinten, en is uitgegroeid van een stijfjes en braaf, in wit ceremoniehemdje, krampachtig een tekstboek vastklemmend en meestal niet meer dan van links naar rechts wiegend ensemble tot een swingend showkoor dat zelfs de meest wervelende arm-en beenbewegingen niet meer uit de weg gaat. Gewone venten als ze zijn, hebben ze een hoge aai-baarheidsfactor en hun uit-het-leven-gegrepen teksten zijn de herkenbaarheid zelf. Ze hebben eens te meer bewezen dat het West-Vlaams als zangtaal wel degelijk "goed kan bekken". De melodieën "blijven hangen" en de danspasjes die zij synchroon proberen uit te voeren, worden door elk lid veelal op een zodanig eigenwijze, eigen wijze uitgevoerd, dat elk deel van het geheel de moeite van het bekijken waard is.

Hun ambitie is na al die jaren nog steeds dezelfde: ambiance maken en vooral zichzelf amuseren. Wie ze ooit al bezig zag, kan dat alleen maar beamen en ervan genieten.

Om 22u heeft Level Six de eer om de avond in stijl af te sluiten. Frontman en -vrouw, Jo Hens en Katerine Avgoustakis zijn geen onbekenden in het BV-landschap.

Acteur Jo Hens is razend bekend als Niko van de soapserie Familie, waar hij sinds 2009 deel van uitmaakt. Als gastacteur zagen we hem ook aan het werk in o.a. Zone Stad, De Kotmadam, Dag & Nacht, Aspe en Flikken. Hij presenteerde een tijdje Hitzone op TMF en nam deel aan De Grote Sprong op VTM. Daarnaast is hij uiteraard ook zanger.

Katerine Avgoustakis was de winnares van Star Academy België, editie 2005.

Samen met vier professionele muzikanten vormen zij Level Six. Level Six brengt originele medleys en uiterst dansbare riffs met de grootste hits van de afgelopen jaren. Een optreden van Level Six is van begin tot eind pure ambiance! Verwacht je in hun nieuwe set van 2017 "Unleash The Beats" ook aan een heleboel special effects. Reserveer alvast uw plaatsje op de dansvloer, want die zal vanaf de eerste noot volgestouwd zijn met partypeople!

actueel

↔ Interview

met prof. em. Marc Van Montagu, moleculair bioloog

De Raymond Maeckelberghe kende in het najaar '16de 'Prijs van het Vrije Denken' toe aan prof. em. Marc Van Montagu omwille van zijn baanbrekend werk in het genetisch onderzoek van planten en de impact ervan op de wereldwijde voedselproductie.

Een aanleiding voor de redactie van De Sleutelbrug om hem een bezoek te brengen. Er volgde een boeiend gesprek.

U bent van opleiding moleculair bioloog. Wat houdt dat in en hoe bent u daarbij gekomen?

In mijn tijd bestond deze opleiding nog niet, er waren alleen de klassieke vakken. Ik ben eind jaren 50 afgestudeerd als licentiaat scheikundige. Reeds van in het middelbaar had ik een grote interesse in biochemie, de scheikunde van de levende wezens. Ik kwam uit een arbeidersgezin en in mijn familie was er niemand die het tot de universiteit had gebracht. In het atheneum van Gent hadden ze mij aangeraden om de universiteit te proberen. Ik had geluk, want het was de periode dat de richting Latijn Wetenschappen opgericht werd. Wij kregen toen o.a. organische scheikunde en ik had zeer gemotiveerde leraars. Scheikunde leek mij zeer interessant en ik kwam in contact met professoren die mij aanraadden om farmacie te doen. Maar ik wou geen apotheker worden. Ik was ook uiterst politiek actief, ik had op mijn 18^e verjaardag mijn lidkaart van de BSP op zak en ik was ook actief in het bestuur van de toenmalige vrijzinnige vereniging. Het Humanistisch Verbond bestond toen nog niet. Ik was nationaal voorzitter toen ik afgestudeerd was en mijn ouders dachten dat ik in de politiek ging gaan. Andere actieve vrijzinnigen aan de Universiteit waren toen Jan D'hondt (geschiedenis), Laurent Vandendriessche (geneeskunde), Louis Paul Boon was daar ook bij maar die zat niet aan de universiteit. Moleculaire biologie bestond toen nog niet, wij zijn daar mee gestart en we hadden het geluk om volledig de vrije hand te hebben en een wetenschap op te starten

met financiële steun (we spreken over de jaren 50-60). De rol van genetische informatie en de manier waarop het werkte was pionierswerk voor de streek.

Het onderzoek naar genen is wel al langer bezig. Mendel beschreef genen als "kenmerken" en in de jaren '20 is dat verkeerd uitgedraaid naar de eugenetica. Men ging er van uit dat er goede en kwade genen waren en dat er groepen mensen waren die goede genen hadden, de superieuren. Deze evolutie heeft in Amerika, Duitsland maar ook in Zweden een dramatische wending gekend. Maar niemand wist toen wat een "gen" was. Het is pas in 1953 dat DNA gekristalliseerd werd en toen zijn we hier in België aan de slag kunnen gaan en konden we doctoreren dankzij de internationale contacten van Lucien Deconinck en Laurent Vandendriessche. Dat heeft ons veel voordeel gebracht. Het was ook vooral de ULB die in die tijd leidinggevend was voor Europa als het ging over celbiologie en genetica.

Kunnen we met de kennis van het gen ons lichaam en onze lotsbestemming naar onze hand zetten?

Ja en nee. Er is in de geneeskunde een enorme vooruitgang maar we kunnen en weten nog maar zeer weinig. We kunnen hier en daar wat bijsturen. Het is al fantastisch maar we staan nog maar in het begin. Voor onze kennis van planten is dat juist hetzelfde: wij hebben systemen gemaakt om genen ergens op te vissen en in planten te brengen maar dat was zuiver beschrijvend, het was empirisch zonder de moleculaire

basis ervan te kennen. Maar de stap naar moleculaire kennis is moeilijk. We hebben een vooruitgang gekend in chemische en fysische reacties, in de geneeskunde, in de landbouw, in lasertechnologie. Het is de natuurkunde die dat heeft gebracht, dat is zuivere wetenschap die je kan analyseren. We moeten dit verder uitbreiden maar ondertussen zijn we aan het evolueren. De eerste mens zou 4 miljoen jaar geleden bestaan hebben maar de huidige mens is slechts 100.000 jaar oud en 100.000 jaar is niets. We doen sedert 10.000 jaar aan landbouw, de geschreven taal is 7.000 jaar oud. Dat was het begin en toen wist men nog niets. Onze manier van leven, onze emoties, onze menselijke solidariteit, het besef dat we niet alleen zijn, het feit dat we in "clans" zijn gaan leven met sociale en maatschappelijk regels en conventies, dit alles is in de laatste 100.000 jaar gebeurd en heeft onze neurobiologie, ons zenuwstelsel, onze manier om emoties te uiten, gemaakt tot wat het nu is. *Ook onze manier van solidair en eerlijk te zijn tegenover de groep, iets waardevol te doen voor de groep.* Want definiëren wat waardevol is in de natuur, is moeilijk. We kunnen alleen maar zeggen: "er is". Er is de zwaartekracht, maar is dat goed of slecht? In de natuur kunnen we alleen maar meten. Het is een overdraagbare kennis maar we hebben geen antwoord. Je kunt er je van af maken en zeggen dat het een God is die het u gegeven heeft maar gelukkig zijn we dat stadium al lang voorbij. Maar een antwoord hebben we niet, het is een permanent vinden. Alle werk die we gedaan hebben bestaat uit werkhypothesen, trachten de goede te vinden, dat bewijzen en dan verder gaan. Maar voor de maatschappij kun je alleen maar vragen aan de mensen om zich niet kwaad te maken en niet op mekaar te kloppen want niemand weet het. Als er mensen zijn die een Godsbegrip nodig hebben, dan

moeten wij als vrijzinnigen dat aanvaarden. Kijk naar de Grieken die voor alles wat ze niet begrepen een God of een geest hadden. Wetenschap van het leven is niet alleen het moleculaire maar gaat ook over het gedrag en de emoties van de mensen. Hou daar rekening mee en analyseer dat zoals we alle andere wetenschappen analyseren. Dan zouden we al een stap vooruit gezet hebben. We moeten de wetenschap als leidraad nemen maar de wetenschap is niet de waarheid als het over menselijke gedragingen gaat. We kunnen discussiëren over wat voor de groep het beste is, we kunnen leren leven met de verhouding minderheid tegen meerderheid met een minimum aan schade voor niemand maar de waarheid weten we niet. We vragen dat ook niet, we willen alleen een betere manier van leven.

Didactisch gezien vind ik het niet onlogisch om drie grote centra te zien. Er is ten eerste de wetenschap die het fundamentele doet: hier telt alleen de wetenschappelijke kennis en niet het onderscheid tussen goed of kwaad. Dan hebben we de menselijke kennis, de mens als maatschappij die moet rusten op de kennis zoals hierboven beschreven. Maar hier heb je de industrie en innovaties nodig om producten te maken. De wetenschap kan deze producten maken maar hier zegt de maatschappij dat er altijd maar nieuwe dingen komen waardoor we niet gerust meer kunnen leven en deze gevoelens zijn niet onwaar! Hier moeten we kijken naar de structuur van innovatie: vroeger stonden mensen vijandig tegenover innovaties. Kijk maar naar de reacties toen weefmachines en auto's opkwamen. Hetzelfde bij de opkomst van tractoren die paard en kar verdreven. Mensen zijn in conflict met innovatie. Veel conflicten gaan over de kracht van geld en economie. Er zijn 8 of 10 mensen die de helft van alle bezittingen in de wereld hebben! Landen als Denemarken willen ambassadeurs bij Apple en Google hebben om te weten wat er daar gebeurt, omdat ze weten wat de invloed van die bedrijven in de wereld en op de economie is. Dat netwerk is belangrijk voor onze maatschappij structuur. Dus de wetenschap wordt vertaald naar producten, naar financiële structuren en naar wetgevingen in de maatschappij. Die drie zaken vormen een geheel, dat is de menselijke maatschappij: kennis, ervan gebruik maken en dan ons dagelijks leven dat we organiseren. Dat is belangrijk om te begrijpen wat wij gedaan hebben met GMO's (genetisch gemanipuleerde organismen): waarom vinden wij dat we ze moeten gebruiken? Dat moeten we uitleggen aan de maatschappij. Het enige wat je kan zeggen is dat je niet alles kan weten. Maar dat heb je altijd. Je moet wel kijken naar de waarschijnlijkheid dat iets verkeerd zou kunnen lopen. Dat moet je berekenen en je moet het opvolgen. Heel veel mensen van de groene beweging zeggen dat we GMO's niet nodig hebben. Maar hoe ga je armoede bestrijden? Door een betere verdeling van het geld? Probeer het maar! Kijk naar de armoede in ontwikkelingslanden: door de deficiënte voeding hebben die

mensen een slechte neuro biologische ontwikkeling. Dat heeft niet alleen fysische maar ook verstandelijke en karakteriële gevolgen. Dat heeft niets met genetica te maken maar met armoede bij minoriteiten in Afrika en Amerika maar daar wordt niet over gesproken. Hier kan de wetenschap helpen om die schandalen bij de mensen te brengen en er over te redeneren. We moeten dit proberen te verhelpen zonder revolutie. Daarom vind ik het belangrijk om GMO's te verdedigen: er kan niets gevonden worden dat tegen de gezondheid is van mens, dier of milieu. Het enige wat je kan zeggen is dat diegene die ze gebruiken dezelfde zijn die monopolies oprichten voor andere zaken, maar dat is dan een maatschappij probleem dat we moeten proberen op te lossen. Maar je kan de wetenschap niet verbieden om GMO's te maken. Er zijn toch ook monopolies bij GSM's en bij auto fabrikanten die bij dezelfde leverancier hun onderdelen bestellen. Maar moet je daarom de auto verbieden? Wat GMO's betreft moeten we afraken van de overdreven regelgeving in Europa die alleen maar in het voordeel is van de multinationals en niet van de kleine boer.

Hoe kunnen GMO's het probleem van honger en ondervoeding in de wereld verhelpen?

We kunnen variëteiten van planten maken die veel meer opbrengen en minder gevoelig zijn voor onkruid en ziektes. Je kan ook investeren in betere infrastructuur (wegen, ...) zodat de oogst beter getransporteerd kan worden en je een grotere opbrengst van de landbouw krijgt. Als je geen wegen hebt om een goede oogst te vervoeren, dan heb je een probleem dat je niet met GMO's moet oplossen. Je moet zorgen voor Good Governance, mensen moeten sociale zekerheid hebben maar daarvoor moet hun werk ook iets opbrengen. Als iemand meer inkomen heeft, kan hij zijn kinderen naar scholen sturen waar

ze effectief ook iets leren. Dat is nu alleen het geval in (duurdere) privé scholen waar ze met minder leerlingen zitten en met leerlingen van dezelfde leeftijd. Zo kunnen ze verder studeren en een baan krijgen. We zien ook dat bij mensen met een inkomen het aantal kinderen daalt. Ook de schepen die met de overschot van voedsel en landbouw uit Amerika komen (betaald door de overheid) omdat er in Afrika hongersnood is, zijn nefast voor de landbouw want dan verkopen ze helemaal niets meer! Je moet kennis en wetenschap brengen en maken dat deze kennis en wetenschap in de maatschappij zitten. Als je ziet hoeveel uren vrouwen in het veld doorbrengen om onkruid uit te trekken terwijl we weten dat ze met producten van Monsanto maar één dag moet spuiten zodat ze de andere dagen andere dingen kunnen doen. Hierover moet je kunnen discussiëren maar deze discussie is moeilijk. Maar we blijven op stellingen staan want de grote industrie wenst dit niet. Zij willen een monopolie, de industrie zal niet de mecenas van onze maatschappij zijn. Wij als maatschappij moeten in staat zijn een eerlijke en mensgerichte maatschappij op te richten. Dat is een discussie die de moeite waard is. Als er mensen zijn die zeggen dat de efficiëntie van de private industrie maakt dat zij het voor het zeggen hebben, dan moeten we daarover discussiëren maar je mag niet zeggen dat het is omdat de industrie wetenschap gebruikt.

We zijn een beetje ver van de GMO's geweest maar de details ervan vind ik niet zo belangrijk. Als je een laser wil begrijpen moet je heel veel van wiskunde en fysica kennen maar uiteindelijk vinden mensen dat gemakkelijk omdat je een laser naar de maan kan richten. Idem voor een auto: vroeger kon je daar zelf aan werken maar nu is er niemand die dat nog kan. Dat is evolutie, daar kan je niet buiten, je moet dat aanvaarden.

Waar staan we nu met de verbetering van het menselijk genoom?

Er zijn daar heel wat ethische problemen bij omdat je op die manier mensen zou kunnen hebben, die sterker zijn. Om een vergelijking te maken: neem de wit-zwarte Belgische koe die veel minder vet heeft en meer spierweefsel. Er is een gen dat spierontwikkeling controleert. Men heeft die Belgische koe bekomen door kruising en het was een economisch succes. Het resultaat was wel dat deze koeien altijd met een keizersnede geboren worden. Nu kennen we die mutaties en we zouden dit in rassen van andere koeien kunnen toepassen en meer opbrengst hebben met minder vet. Dat zijn kleine dingen die je al kan zien en dan komt de vraag: "hoe ver ga je daarin bij dieren en hoever ga je daarin bij mensen?". Mensen met sikkelcelanemie bij wie de rode bloedlichaampjes niet rond zijn maar in de vorm van een sikkel, zien enorm af en hebben veel problemen. Nu is deze mutaties gekend en we kunnen die repareren, we kunnen die mensen gezond maken. Op labora-

torium schaal is dat al gebeurd. Dat is “gen engineering” bij mensen. Er wordt gezegd dat de Chinezen daar al aan begonnen zijn, zij hebben daar een enorme voorsprong in en niet alleen in de landbouw maar ook bij mensen en dieren. Maar ja, dan denken de mensen: “je gaat er maken die verstandiger zijn, die beter dit of dat kunnen, de slaven gaan terugkomen want ze gaan mensen maken die zombies zijn”. Kunnen we dit? Ik weet niet maar ik vrees er soms voor.

Bij ons zijn er al een deel mutaties die zich opstapelen, later gaan we die kennen want al die sequenties worden door computers geanalyseerd. Om de week komt er wel iets nieuws uit. Ik ben zeker dat we ziektes gaan kunnen repareren maar denken dat we iets beter gaan kunnen maken, dat betwijfel ik. In het begin toen we met GMO's bezig waren, was er iemand in Gent, ik vond dat zeer plezant, die ons zei: “de chromosoom verprutsers zijn daar” (lacht). Maar de meeste zaken in de evolutie zijn over zoveel tijd met zoveel interacties gebeurd die we toch niet kennen. Als je probeert iets te veranderen, zal het wel slecht zijn voor iets anders. Dus mensen maken wat is dat? Wij maken in Afrika zoveel catastrofale mensen door ze af te snijden van decente levensomstandigheden. Er zijn in de wereld zeker 1,5 miljard mensen die seizoensgebonden honger hebben. Maar de FAO (de landbouw en voedselorganisaties van de Verenigde Naties) spreekt hier niet over omdat zij honger definiëren als “minstens één jaar honger hebben”. Dat is toch misdadig. Een baby die 3 maanden honger heeft, gaat zich op een abnormale manier ontwikkelen. Dus daarin is de natuur afgrijselijk, daarom hebben we zoveel zaken uitgevonden om honger en kou tegen te gaan en om langer te leven. We worden nu 90 jaar. Dus ja, GMO's op mensen zou kunnen en het zou een debat worden net zoals euthanasie het was. Maar alles is zo complex aan mekaar gebonden en we kennen er nog maar weinig van.

Heeft uw duidelijk vrijzinnig, humanistische opvatting u geholpen in uw onderzoek?

Ik denk het wel. Al was het alleen maar om er geen tijd in te steken want tijd is toch het kortste wat er is. Wij discussieerden midden de jaren 50 veel met Etienne Vermeersch en Piet van Eeckhaut over filosofie, Sartre en het Godsbestaan. Ik vertelde dat aan mijn schoonvader, die Joods was, en die vroeg mij dan altijd: “zijn jullie daar nu nog altijd over bezig?” (Lacht). Maar met onverdraagzaamheid tegenover mensen die religieus zijn, heb ik het moeilijk. Ik heb dat altijd een beetje onnozel gevonden als men het over de “Tjeven” had maar je hebt nu éénmaal groepen die andere groepen niet aanvaarden.

Over welke realisaties in uw leven bent u gelukkig?

Over één iets wat we destijds gezien hebben: er is een bacterie die een gezwel bij een plant veroorzaakt (de Chromogold

tumor) en de bacterie verplicht die plant om een product te maken dat bepaald was door de bacterie. Dat was al 70 jaar beschreven en er was daar grote verwarring over. Maar wij dachten: als een bacterie een plant verplicht om een product aan te maken dan wil dat zeggen dat de bacterie informatie aan de plant geeft. En informatie is een gen. Dus dat wil zeggen dat er DNA van die bacterie naar die planten cel gaat. Maar niemand geloofde ons. Maar we hebben doorgezet en we hebben er voor gezorgd dat er ook iets nuttigs in planten kon ingebracht worden. In de Verenigde Staten zijn hiervoor in de jaren 70 start ups gemaakt en men heeft ons gevraagd om daar naar toe te gaan maar we zijn hier gebleven omdat we het hier wilden doen. We zijn toen naar minister Callewaert geweest die toen minister van Onderwijs was en samen met Janssens Pharmaceutica en mensen van de KUL hebben we beslist om dat te doen en hebben we de maatschappij PGS opgericht.

Wat hoopt u nog in uw leven te realiseren?

Oh, ik ben nog maar in het begin (lacht). Ik wil de mensen blijven wakker maken voor Afrika want anders gaat de bevolking daar blijven stijgen en gaat de natuur gekapt blijven worden. Er zijn in Kameroen kilometers files van camions met boomstammen. Daar is geen groen protest tegen, men weet het en sluit de ogen. En natuurlijk ook GMO's gebruiken daar waar de landbouwgrond toch al kapot is door intensieve landbouw zodat de oude natuurgebieden kunnen terugkomen maar daarvoor moet de bevolking ook stoppen. Simplistisch misschien maar realiseerbaar. Maar daarvoor moet je mensen en regeringen mobiliseren en moet je de medewerking van de privé (industrie) hebben. Als je ziet hoeveel miljarden Bill Gates aan liefdadigheid geeft, waarom gebeurt dat niet bij ons? Indien we mensen als De Spoelberch (AB InBev) en Albert Frère zouden kunnen overhalen om de wetenschap en de innovatie bij ons te steunen en hen te overtuigen dat dit van betekenis voor de maatschappij zou zijn, dan zouden we al een stap verder zijn. We moeten er voor zorgen dat de landbouw de beste manier is om met zonne-energie om te gaan. We moeten er voor zorgen dat we planten met een hoger rendement hebben, dat we hun biochemie kunnen wijzigen zodat de zonne-energie beter gebruikt wordt net zoals we onze zonnepanelen verbeteren om meer rendement uit de zon te halen. Is dat een utopie? Ik weet het niet maar toen wij begonnen wisten we niets en nu weten we toch al iets. We hebben labo's, mijn opvolger heeft 300 mensen, we hebben studenten die doctoreren, we zouden een centrum voor hernieuwing voor de economie kunnen zijn. Iedereen vraagt een kenniseconomie, wel we hebben hier kenniseconomie. Doe het niet dood maar gebruik het. Hoe vlugger hoe beter. Kom binnen tien jaar eens terug! (Lacht)

JO DEBRUYNE
WILLIAM PHARASYN

WAAR *naar toe?*

Raadpleeg de kalender op www.vrijzinnigbrugge.be voor last minute wijzigingen

➔ Voor extra info en bevestiging zie telefoongids laatste pagina

ORGANISATIE	TIJDSTIP	ACTIVITEIT	PLAATS
 VC De Fakkel Bredene	Zaterdag 8 juli	Festival van de Zeegeus. 17.00u - Academische Zitting 'Hoe bereikt de georganiseerde vrijzinnigheid de vrijzinnige jongeren', 18.40u Uitreiking Prijs van de Zeegeus. 19.30u - Avondprogramma met optredens van Skumic, 't Westvlams Gemeingeld Vintekoor en Level Six	MEC Staf Versluys Bredene
 Willemsfonds	Zondag 30 juli 10u00	Wandeling in Damme met gids van Natuurpunt. Afspraak aan het Stadhuis.	Damme
 Willemsfonds	Zondag 13 augustus 10u00	Deelname aan Velo Baroque	Start aan Concertgebouw - Brugge
 Vermeylenfonds	Vrijdag 25 augustus tot en met zondag 3 september	Najaarstentoonstelling: werk van Line Mareel. Vernissage op vrijdag 25 augustus om 19.30u. De tentoonstelling loopt van zaterdag 26 augustus t/m zondag 3 september en is open op zaterdag en zondag van 14.00u tot 18.00u	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
 Vermeylenfonds	Zaterdag 2 september	Uitstap Oostende: 14.15u: gegidst bezoek aan de tentoonstelling 'Frans Masereel en hedendaagse kunst: verzet in beelden' (MuZEE) - inschrijven: j.ducazu@scarlet.be	Oostende
 Vermeylenfonds	Zaterdag 9 september (onder voorbehoud)	Uitstap Poperinge: vm: bezoek aan Talbot House - nm: bezoek aan de fototentoonstelling 'Vive Labeur' met foto's van Stephan Vanfleteren en Sanne De Wilde (Gasthuiskapel) - bezoek aan Lijssenthoek Military Cemetery - inschrijven: j.ducazu@scarlet.be	Poperinge
 Willemsfonds	Zondag 24 september 10u30	Bierproeverij (ook eigen Brugs Willemsfondsbier) met Belinda Eelbode, laborante bacteriologie en biersommelier	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
 De Sleutelbrug	Vrijdag 29 september om 20u	Vrijzinnig café	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
 Vermeylenfonds	Zaterdag 7 oktober	Uitstap Antwerpen: vm: gegidst bezoek aan de Erfgoedbibliotheek / nm: bezoek aan Brouwerij De Koninck - inschrijven: j.ducazu@scarlet.be	Antwerpen
 De Sleutelbrug	Vrijdag 13 oktober om 20u00	Kaarting en streekbieren proeverij	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
 CGSO Brugge	Vrijdag 13 oktober van 13u tot 16u30 en 20 oktober van 9u tot 12u30	Trainer to trainer: Omgaan met sociale media - 50 € pp - info@cgsobrugge.be	Levenshuis, Koningin Elisabethlaan 92 8000 Brugge
 CGSO Brugge	Vrijdag 17 november van 9u30 tot 16u	Trainer to trainer: Praten met jongeren over seks (RSV in secundair onderwijs) - 90 € pp - info@cgsobrugge.be	Levenshuis, Koningin Elisabethlaan 92 8000 Brugge
 SOS Nuchterheid	Elke donderdagavond om 19h30	Bijeenkomst. Info: 0478 373 865	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug

meer info

omtrent de activiteiten van het Brugs Universitair Centrum:
www.upv.vub.ac.be/upv-regionaal of 02/614 82 20

Column

Het werk

De redactie werd onlangs uitgebreid met 2 nieuwe leden: Eric Nulens en Steven Vanden Broucke. In deze column vertelt Eric over zijn werk als arts verbonden aan het AZ St Jan. Hij is Klinisch Bioloog binnen de dienst Laboratoriumgeneeskunde. Zijn voornaamste taak bestaat uit diagnostiek van infecties en het geven van antibiotica-advies bij de behandeling van infecties bij patiënten.

Een inkijk in de mens achter de witte schort.

ERIC NULENS

Na mijn opleiding kreeg ik de leiding en verantwoordelijkheid over 10 à 15 mensen. Maar hoe ga je met mensen in het beroepsleven op een professionele manier om? Een opleiding management bestaat niet de studies geneeskunde.

Je studeert 7 jaren om je diploma te halen en je bent enkel gefocust op het behalen van dat diploma en daarna - bij voorkeur - nog gevolgd door een opleiding tot specialist. In feite ben je 7 jaar van de wereld afgezonderd en competitie tussen de verschillende kandidaat specialisten wordt natuurlijk ook aangewakkerd. Collegialiteit, empathie, inlevingsvermogen dat kan je niet studeren.

Daar stond ik dan, mensen spreken je met dokter aan, werd aan iedereen voorgesteld met dr. Maar na een tijdje werd het afgezaagd, vervelend en soms vond ik het gênant. Soms is "dokter" voor artsen een schild waarachter ze zich emotioneel kunnen afschermen tegenover medewerkers. Ik vind het een vreemde maar misschien ook een begrijpelijke houding, het is natuurlijk handig als je niet met iets vervelends zoals persoonlijke problemen of irritaties bij de medewerkers wilt geconfronteerd worden.

In een grote groep mensen is ook niet iedereen hetzelfde en je kan ze ook niet op dezelfde manier benaderen, aanspreken enz. Je hebt de natuurlijke leiders, de stille mensen, de lawaaijerige, de trage en de snelle werkers. Iedereen heeft zijn eigen karakter, mening, zelfs al wordt die niet uitgesproken, het werkplezier, iets extras doen of "ik kom juist mijn job doen". Het echte leven dus, maar ik wou een team vormen die rekening hield met ieder zijn capaciteiten en tekortkomingen inclusief die van mij. Ik trachtte mensen voor hun mening te la-

ten uitkomen, hun irritaties (ook door mij) uit te spreken. Maar dat was niet eenvoudig, want ze waren het al jaren gewoon dat net niet te doen en de baas besliste toch alles.

Er werd mij ook vaak voorgehouden, dat ik moest afstand houden of creëren tussen mij en mijn personeel om te laten zien wie de baas is en om mezelf te beschermen, zodat mensen niet over me zouden lopen. Dat neem je als beginnend arts dan mee, maar lang heeft dat bij mij niet geduurd, en ik werd al snel losser in de omgang, maar anderzijds, dacht ik dat dit ook voor de medewerkers zo zijn., Niet dus, daar gaan snel meerdere jaren over. Natuurlijk ben ik verschillende keren met mijn hoofd tegen de muur gelopen, klinkende ruzie gehad, opstand, dat zijn dan natuurlijk de mogelijke risico's en gevolgen. Een team vorm je dus niet door alles zelf te willen beslissen en dat hoeft gelukkig ook niet, mensen zien zelf de oplossing voor een probleem waar ik niet aan gedacht zou hebben.

Ik heb met de jaren ondervonden dat ik niet continue moet bezig zijn om de medewerkers 'te leiden', oplossingen te zoeken. Mensen gezamenlijk de oplossing van een probleem laten zoeken, gebruik maken van hun kennis, hun meningen, hen appreciëren, rechtuit zijn en consequent zijn in het handelen. Recent heb ik een mooi compliment van mijn medewerkers gekregen, dat betekent dus dat we op de goed weg zijn. Maar aan relaties moet blijvend gewerkt worden, problemen duiken op, werk gerelateerd of privé, en de manier om daar mee om te gaan is niet altijd eenduidig, en is ook weer afhankelijk van de persoon. Het mooie is echter dat er in een goed functionerende groep is er altijd wel iemand is die de aanzet tot een oplossing of begeleiding weet.

BRUGS & VRIJZINNIG

De Sleutelbrug laat elke editie iemand uit het Brugse aan het woord over zijn of haar vrijzinnigheid. Wat betekent immers vrijzinnig zijn voor onze lezers en hoe komt dat in de praktijk tot uiting?

HERVÉ DEPREEUW

in de kijker

Waar je komt in Westvlaamse VOC's kom je Hervé tegen. Hervé Depreeuw, even googelen en je weet dat de man veel tijd in Vrijzinnige Ontmoetingscentra en vrijzinnige raden van bestuur allerhande doorbrengt. Maar wat doet Hervé in de vrijzinnige contreien? Tijd voor een grensverleggend gesprek.

Wie is Herve Depreeuw?

HERVÉ DEPREEUW Ik ben een kleinzoon van Charles Depreeuw, voormalig gewestelijk ACvakbondssecretaris van Vlaamertinge. Afkomstig van Jabbeke, volgde ik middelbaar onderwijs in het KTABrugge om een diploma boekhouden te behalen in Gent. Na enkele jaren in de privésector, werkte ik drie jaar in het Vrijzinnig Ontmoetingscentrum te Vilvoorde. Daar heb ik de basis gelegd voor mijn overtuiging dat de vrijzinnigheid optimaal kan uitgedragen worden via het engagement van de lokale gemeenschap. Met vallen en opstaan, zo hoort dat bij vrijwilligers. Ik heb een diep respect voor het engagement van die praktische humanisten die het allemaal zelf doen en organiseren. Ik kwam laatst in Zomergem en daar hangen allemaal wasknijpers aan een lint. De persoon die binnenkomt neemt de wasknijper met zijn naam op en knijpt die op zijn glasvoet. Zo kent iedereen direct de naam en kan iedereen een andere onmiddellijk met zijn voornaam aanspreken, dat zorgt voor gezelligheid en creativiteit. Ik geloof dat het marktgerichte model van vrijzinnig ontmoetingscentra een zeer sterk signaal van actieve vrijzinnigheid in de praktijk brengen. Zelf bak ik geen wafels, maar ben ik nog steeds lid van de raad van bestuur van het Vrijzinnig Centrum Vilvoorde, lid van het IMD West-Vlaanderen, voorzitter van de Federatie van Vrijzinnige Ontmoetingscentra, voorzitter van het financieel atelier van UVV.

Veel bestuursfuncties, kan je daarmee iets veranderen?

HERVÉ DEPREEUW Grote dingen, neen. Kleine dingen: Ja. Overall leg ik uit wat de meerwaarde is van het model en de werking van de Vrijzinnige Ontmoetingscentra. Maar we hebben twee oren en één tong. Het is meteen belangrijk te luisteren en te onderzoeken hoe het model van de Vrijzinnig centra werkt, wat geeft ons dat goede gevoel in de vrijzinnig centra? De erkenning van de Vrijzinnigheid en de wet gaven ons heel wat financiële middelen om de vrijzinnigheid te promoten. Dat is positief.

Wat echter niet altijd positief is, is de manier waarop die centen verdeeld worden. Vandaag is het zo dat vrijzinnigen in een IMD (Instelling voor Morele dienstverlening) oordelen over andere activiteiten die vrijzinnigen organiseren. Met andere woorden, een aantal leden van een IMD moeten zich uitspreken of activiteiten die door vrijzinnigen georganiseerd worden beantwoorden aan de criteria van morele dienstverlening. Deze manier van werken kan anders. Ik ben voorstander van een enveloppenfinanciering per vrijzinnig ontmoetingscentrum, waarbij de lokale vrijzinnige gemeenschap de knoop doorhakt over welke initiatieven er onder die vlag ingericht worden. Dit sluit dichter aan bij mijn visie op humanisme. Ik geloof in de vrije markt, met zijn positieve en negatieve punten, maar vanuit een visie die het veldwerk meer dan 100% ondersteunt.

Hoe vul jij je vrijzinnige overtuiging in?

HERVÉ DEPREEUW In de eerste plaats: "de gedachten zijn vrij", zowel voor mijzelf als voor de anderen. Vrije meningsuiting is zeer belangrijk. De getuigen van Jehova mogen in alle ernst verkondigen dat de wereld plat is, ik heb daar geen probleem mee. Anderzijds heb ik er wel problemen mee als ik zie hoe Moslimgelovigen in de Brusselse regio in sommige wijken een soort sharia installeren. Kledingvoorschriften voor mannen en vrouwen, of het verbod om alcohol of varkensvlees in een restaurant op te dienen. Zo ken ik een Chinees restaurant dat de raad kreeg om geen varkensvlees op de kaart te zetten. Dat kan voor mij niet. Als West-Vlaming hebben we lang de onderdrukking van het katholicisme meegemaakt in verband met thema's als abortus, euthanasie en de discriminatie van sommige groepen. Men moet mij niets opleggen in verband met mijn voeding of mijn seksueel gedrag.

Naast de principes van vrij onderzoek ligt als federaal ambtenaar de scheiding van kerk en staat mij nauw aan het hart. Ik ben tegen ambtenaren die, hoe dan ook, hun godsdienstige overtuiging willen etaleren. Geen hoofddoek, geen keppeltje, geen kruisje maar ook geen fakkel.

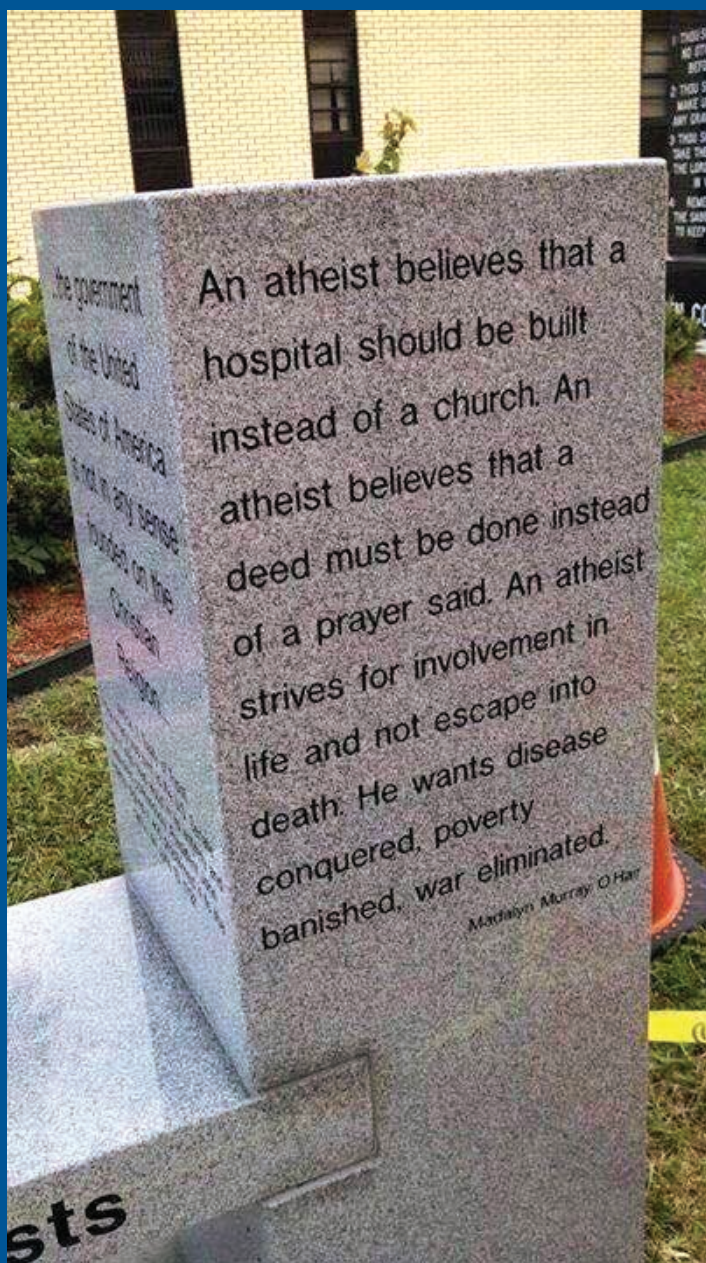
Ik ben een hardcore atheïst: er is geen god. Men moet mij het bestaan bewijzen en dat kan niemand.

Toch wordt de vrijzinnigheid grijs. Met mijn 46 jaar behoor ik tot de jongeren. Wij moeten dringend werk maken van de verjonging. Misschien moeten we zelfs aanvaarden dat de mayo-

naise geen 100% pakt. Maar wij moeten eerst nadenken en discussiëren hoe we het tij kunnen keren.

Daarom een oproep: op zaterdag 8 juli organiseren we een congres over de plaats van de jongeren in de vrijzinnige werking. (Academische zitting tijdens het Festival van de Zeegeus) Draag uw steentje bij aan het bouwwerk!

INTERVIEW DOOR LIEVEN VANHOUTTE, EERDER GEPUBLICEERD IN TIJDSCHRIFT ZOEKLICHT

NIEUWS

uit de vrijzinnige gemeenschap (West)-Vlaanderen

DEBATWEDSTRIJD DIGIMORES

Elk jaar organiseren Hujo, Digimores, de huizenvandeMens en deMens.nu de Digimores Debatwedstrijd. Tijdens regionale voorrondes en een nationale finale gaan ze op zoek naar de meest kritische geesten van de 3de graad secundair onderwijs.

In duo nemen de deelnemers het verbaal tegen elkaar op rond een actueel thema. Dit jaar bogen zij zich over verschillende stellingen rond 'vrijheid van meningsuiting'.

Axelle De Groote en Isa Devos, twee leerlingen uit het vijfde jaar ASO-Sportwetenschappen aan het KTA Brugge, gingen de uitdaging aan en namen deel aan de West-Vlaamse voorronde van de debatwedstrijd op 8 maart. De leerlingen reflecteerden vooraf een vijftal middagen over de stellingen rond 'vrijheid van meningsuiting': ze onderzochten vanuit hun eigen perspectief, dat van de leerkracht en medeleerlingen, maar ze benaderden de stellingen ook vanuit de actualiteit.

Ze namen het vijf debatten lang op tegen andere West-Vlaamse teams uit de derde graad secundair en wisten telkens de jury te overtuigen. De meisjes mogen zichzelf sindsdien provinciaal debatkampioen noemen.

De finale vond plaats op 18 maart in het Vlaams Parlement. De moderator van de debatten was de winnaar van Humo's Comedy Cup 2016, Jens Dendoncker. Helaas sneuvelden de meisjes na hun debat tegen het team dat later als winnaar zou worden uitgeroepen. Hun deelname aan de finale was wel een mooie bekroning voor hun debatprestaties en smaakt zeker naar meer.

Het beste debatduo van Vlaanderen 2017 werden Othman El Hammouchi en Lucas Van Wichelen van het GO! atheneum Vilvoorde. Proficiat aan alle regionale winnaars en de 70 debatduo's van over heel Vlaanderen en Brussel. Het was een zéér interessante en geslaagde editie.

Meer weten en foto's bekijken:

www.facebook.com/digimoresdebatwedstrijd

www.debatwedstrijd.be - www.digimores.org

Met dank aan Jasmijn Van Ryckeghem, begeleidend leerkracht KTA Brugge

BEKENDMAKING LAUREAAT PRIJS VRIJZINNIG HUMANISME 2017

De tweejaarlijkse Prijs Vrijzinnig Humanisme werd op zondag 11 december 2016 gedeeld toegekend aan de Vrije Universiteit Brussel en aan haar erector prof. em. Silvain Loccufier. De prijsuitreiking vond plaats op woensdag 21 juni 2017, ter gelegenheid van de Internationale Dag van het Humanisme.

Over de Prijs Vrijzinnig Humanisme

De Prijs Vrijzinnig Humanisme wordt om de twee jaar toegekend door de Humanistisch-Vrijzinnige Vereniging (HVV) vzw aan een persoon of organisatie die getuigt van een consequent volgehouden vrijzinnig-humanistische levenshouding, visie en engagement. Het is de belangrijkste prijs die wordt uitgereikt door de georganiseerde vrijzinnigheid in Vlaanderen en Brussel. De Prijs werd voor het eerst toegekend in 1989. De vorige laureaten waren: Hein Picard (1989), Lucienne Herman-Michielsens (1991), Regine Beer (1993), Leo Apostel (1995), Hubert Dethier (1997), Dr. Willy Peers Centrum (1999), Hubert Lampo (2001), Wereldculturencentrum Zuiderspershuis

(2003), Raymond Mathys (2005), Jaap Kruithof (2007), Karel Poma (2009), Etienne Vermeersch (2011), Marleen Temmerman (2013) en Wim Distelmans (2015).

Aan de Prijs is geen geldbedrag verbonden. De winnaar krijgt een beeld van de hand van kunstenaar Paul Baeteman.

Motivering van de jury

De jury kent de Prijs toe aan de Vrije Universiteit Brussel omwille van haar vrijzinnige en humanistische profilering, de invulling die de instelling daar concreet aan geeft door het onderwijs te democratiseren en haar inzet voor vrij onderzoek, wars van dogma's of ongefundeerde vooronderstellingen.

Prof em. en erector Silvain Loccufier belichaamt als geen ander de waarden en principes uitgedragen door de universiteit. Hij wordt erkend voor zijn inspanningen om het project van de Vrije Universiteit Brussel die ideologische invulling te geven op cruciale momenten van haar bestaan, maar ook voor zijn levenslange engagement voor het vrijzinnig humanisme in het algemeen.

Van de jury maken de volgende personen deel uit: Eddy Boutmans, Gert De Nutte, Leona Detiège, Wim Distelmans, Sonja Eggerickx, Marieke Höfte, Assita Kanko, Erwin Pairon, Sylvain Peeters, Jurgen Slembrouck, Irene Tassyns, Mario Van Essche, Dirk Verhofstadt.

ABORTUS UIT HET STRAFRECHT

Op 3 april bestond de Belgische abortuswet 27 jaar. Sinds de wet van 3 april 1990 is abortus geen strafbaar feit meer als er wordt voldaan aan bepaalde voorwaarden.

Een vrouw die ongewenst zwanger is, kan naar een arts gaan om haar te laten door verwijzen voor een abortus. Na de twaalfde week mag een abortus in België alleen nog plaatsvinden als het kind geboren zal worden met een ongeneeslijke afwijking of als de zwangerschap een gevaar is voor het leven van de vrouw.

Uit het strafrecht

De wet van 1990 vormde een mijlpaal voor het zelfbeschikingsrecht van de vrouw.

Maar op de verjaardag van deze wet vragen wij ons af: *Waarom is abortus in 2017 nog altijd ingeschreven in het strafrecht onder de titel "Misdaden en wanbedrijven tegen de orde der familie en tegen de openbare zedelijkheid"*? Werden de huidige wetsartikelen opgesteld ten voordele van de vrouwen of op basis van een bepaalde moraal?

Men moet deze medische handeling niet beschouwen als een gedeeltelijk gedepeniseerd misdrijf maar in termen van volksgezondheid en een non-seksistisch maatschappelijk project gebaseerd op gelijkheid. Er moet een einde gesteld worden aan de stigmatisering van vrouwen door het strafrecht. Abortus dient volledig uit het strafrecht gehaald te worden.

Wijziging abortuswet

Op 27 januari 2017 organiseerden deMens.nu en het Centre d'Action Laïque (CAL) in samenwerking met de senaat het colloquium Abortus uit het Strafwetboek schrappen : Waarom? Hoe?. Dit colloquium vond plaats onder een ruime belangstelling in het huis van de parlementsleden. Via <http://www.demens.nu/nl/OpiniesEnNieuws/nieuwsberichten/content/abortus.pdf> kan je het verslag van de senaat nalezen.

De aanwezige politici stelden voor om een gezamenlijk initiatief te nemen tot wijziging van de abortuswet en het uit het strafwetboek schrappen van abortus. Op youtube vind je het filmpje 'Colloquium abortus uit het strafrecht' waarin je de standpunten van enkele politici hoort.

Waakzaam voor conservatieve krachten

Abortus is nog steeds niet vanzelfsprekend en vlot beschikbaar voor alle vrouwen. We moeten waakzaam zijn voor conservatieve krachten in Europa en in de wereld die zich verzetten tegen abortus. De anti-choice-beweging en Prolife organisaties worden steeds actiever. We dienen dan ook solidair te zijn met alle vrouwen in Europa en in de wereld.

Op Europees vlak werden we geconfronteerd met het burgerinitiatief *One of us*. Zij dwongen een hoorzitting in het Europees parlement af om te verhinderen dat ngo's die Europese subsidies kregen nog langer in de ontwikkelingslanden een veilige abortus kunnen aanbieden, dit bij hun projecten van gezinsplanning. De Europese Commissie verwierp gelukkig hun voorstel. Maar ze blijven ageren.

Wereldwijde solidariteit

De Amerikaanse president Donald Trump kiest ook duidelijk partij voor de Pro Life beweging. Zijn bewindsploeg telt talrijke aanhangers van deze beweging. De Amerikaanse overheid mag geen financiering meer geven aan organisaties in ontwikkelingslanden die veilige abortus aanbieden. Donald Trump ondertekende net na zijn aantreden als nieuwe president van de Verenigde Staten een decreet in die zin.

Tegen dit besluit werd een initiatief gelanceerd door de Nederlandse minister Liliane Ploumen voor het oprichten van een internationaal fonds voor abortus *She Decides*. Onze minister van ontwikkelingssamenwerking Alexander De Croo sloot zich meteen bij haar initiatief aan en laat België 10 miljoen euro bijdragen aan het initiatief. Ons land fungeerde als gastland voor de Internationale Conferentie *She Decides* op 2 maart 2017 in Brussel.

Er werd een oproep gedaan tot wereldwijde solidariteit: Meer info

Naar aanleiding van de 27ste verjaardag werd er ook een campagne gelanceerd door het Centre d'Action Laïque en deMens.nu. Op youtube vind je dit campagnefilmpje met de titel 'Vóór mijn menopauze'.

BRON: PERSBERICHT DEMENS.NU/UVV VZW D.D. 30-03-2017

POTIGE STERREN OF PRAKTISCH VRIJZINNIG HUMANISME BIJ DEMENS.NU

Er is de laatste tijd nogal wat te doen rond poten en sterren. Begrippen die plots opdoken in het kader van de Integrale Kwaliteitszorg, beter gekend in zijn letterwoord IKZ. Het is iets wat zijn concreet startpunt vond in het beleidsplan 2013-2017 dat door de beheersorganen van deMens.nu goedgekeurd werd in de algemene vergadering van 23 maart 2013. Een principiële afspraak maken is één ding dat ook praktisch uitvoeren helemaal iets anders. En dan merkt men snel dat er verschillende mogelijkheden zijn om de problematiek te benaderen. Het heeft een tijdje geduurd voor deMens.nu een geschikte consultant gevonden had om de organisatie daarin te begeleiden. Men nam daarvoor Koen Vermeulen onder de arm. Hij had deMens.nu al een uitstekend traject doen afleggen in een ander kernpunt van het beleidsplan, namelijk het vrijwilligersbeleid. Het grote voordeel was dat Koen de organisatie met al zijn gevoeligheden zeer goed had leren kennen, en ook vertrouwen had weten op te bouwen bij het personeel. En dan dringt zich de vraag op waar en hoe je moet starten. De keuze viel op een brede maar ook diepgaande bevraging van het personeel. En alleen maar het "eigen" personeel. Alle andere stakeholders werden in deze fase buiten beschouwing gelaten. Dus niet de medewerkers die binnen lidorganisaties aan de slag zijn, geen leden van de begeleidingsgroepen, geen leden van de algemene vergadering, geen vrijwilligers en ook niet de lidorganisaties. Die staan allemaal op het programma wanneer de huidige transitie correct op de sporen staat en de organisatie in functie van de vastgelegde doelstellingen al een weg heeft afgelegd. Maar waar gaat dat IKZ-verhaal nu echt over? Bij de vertaalslag van de conclusies van de bevraging van het personeel werd al snel duidelijk dat IKZ een begrip geworden is dat helemaal niet de lading dekt die het in de profitsector doet. Vandaar dat we er een nieuw begrip voor zochten, en "praktisch vrijzinnig humanisme" omschrijft dit nog het best. We gaan in dit kort bestek niet de ganse analyse geven van de resultaten van de kwaliteitsinterviews die bij de beroepskrachten werden afgenomen. Wat wel zeker moet worden onthouden is dat niemand gespaard bleef, en dat de resultaten soms allesbehalve vleidend waren, ook niet voor "de hiërarchie". Om het beter te doen moet je weten waar het mangelt. De bevraging bestreek een 10-tal domeinen. Ik geef slechts enkele conclusies. Inzake beleid en strategie werd duidelijk dat een operationalisering dringend nodig was.

Bij leiderschap bleek er geen gedeelde visie aanwezig te zijn, en werd coachen verwaarloosd. De huizenvandeMens schieten ook te kort in hun opdracht naar de lidverenigingen, en zijn te veel bezig met hun eigen uitbouw. Er werd ook een prangend tijdstekort ervaren. Uniformiteit op het vlak van dienstverlening ontbrak en er was een te sterke autonomie, die wildgroei bevorderde. De communicatiecampagnes werken niet en er was nood aan het aflijnen van de doelgroepen. Er werd de voorbije jaren te veel gefocust op de ontwikkeling van de (individuele) dienstverlening, waardoor de samenleving, toch een cruciaal onderdeel voor het bestaansrecht van deMens.nu, niet of te weinig aan bod kwam. Kerntaken waren niet echt afgebakend, waardoor op alle opportuniteiten werd ingegaan. En de huizen zijn te klein om efficiënt te kunnen werken. En daarom werd, om even op dat laatste in te zoomen, een structuur afgesproken waarbij verschillende huizen samen een werkunit vormen. Zo een werkunit noemde men een ster, refererend naar een organisatie-model dat het dichtst aansluit bij de behoeften die gedetecteerd werden. Met andere woorden, schaalvergroting moet de remedie zijn voor een (groot) deel van de vastgestelde deficiënties. Voor het samenstellen van de sterren werd niet buiten de provinciegrenzen gekleurd, om het niet nog moeilijker te maken in functie van de territoriale bevoegdheid van de IMD's. Tevens werden de kernopdrachten van elke ster duidelijk gedefinieerd en ook afgebakend. Met deze particulariteit dat elke ster de wijze waarop deze kernopdrachten dient te vervullen zelf bepalen mag, maar binnen de expliciete kaders die voor elke kernopdracht werden gedefinieerd. Er werden heel wat doelstellingen in een lijstje samengebracht. Bedoeling is wel dat men evolueert naar zelforganiserende teams die vanuit een gedeelde visie worden ingevuld. Wat de kaders voor de kernopdrachten betreft pik ik er enkele uit. Daaruit zal blijken dat sommige de evidentie zelf zijn. Afscheidsplechtigheden zijn steeds prioritair, en plechtigheden moeten duidelijk vrijzinnig zijn. We sluiten therapie uit, alsook hulpverlening. Doorverwijzen is dan de boodschap, en als het even kan ook intern naar bijvoorbeeld gemeenschapsvorming. Huisbezoeken zijn strikte uitzondering. En gesprekken moeten in tijd en frequentie beperkt worden. Sociaal cultureel werk is niet de opdracht, maar vragen van lidverenigingen moeten steeds opgenomen worden. Faciliteren is dan het kernbegrip. Ook op het centrale niveau, aan de Brand Whitlockkiaan, moet er een en ander veranderen. De diensten die daar gehuisvest zijn moeten vooral ondersteunend werken voor de huizen. En waar ik het nog niet over gehad heb zijn de horizontale opdrachten,

met name "vrijwilligers" en "jongeren" die permanent dwars door alle huizen en kernopdrachten heen lopen. Die dwarsverbindingen en de kernopdrachten vormen samen de werkvelden binnen deMens.nu. De vroegere regionale directeurs blijven in functie als coach voor de sterren die binnen hun regio aanwezig zijn, maar zij krijgen ook een coachende opdracht voor specifiek toegewezen werkvelden. En dan is hun actierein heel Vlaanderen. Inmiddels zijn de sterren in hun nieuwe samenstelling opgestart, en zijn ook de verschillende werkvelden in hun personele samenstelling afgebakend en aan het opstarten. Binnen een nog te bepalen tijd zal een eerste evaluatie van de transitie plaats vinden en zullen, daar waar nodig,

bijsturingen gebeuren. Ik heb alle bewondering voor de wijze waarop het personeel aan heel dit veranderingsproces op een positieve meewerkt. Dat is geen evidentie. Men mag er echt fier op zijn.

SYLVAIN PEETERS
VOORZITTER DEMENS.NU/UVV VZW

DIT ARTIKEL DATEERT VAN 14-02-2017 EN IS EERDER VERSCHENEN IN HET TIJDSCHRIFT FLAMBOYANT.

AANKONDIGINGEN

Vrijzinnig café

VRIJDAG 29 SEPTEMBER VANAF 20U

In Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug, Beenhouwerstraat 1-3 te 8000 Brugge.
Voor iedereen die op stap is en ferme dorst heeft!

Streekbierenkaarting

VRIJDAG 13 OKTOBER 2017 OM 20U

Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug organiseert op vrijdag 20 oktober 2017 om 20u een proeverij van streekbieren en streekbieren kaarting in VC De Sleutelbrug, Beenhouwersstraat 1-3 te 8000 Brugge.

Allen welkom!

NIEUWS

uit de verenigingen HVV/OVM Brugge

VRIJZINNIG LENTEFEEST EN FEEST VRIJZINNIGE JEUGD BRUGGE 2017:

hoogtepunt van een jaar voorbereidingen door HVV/ OVM, de feestelingen en hun ouders.

Op zondag 14 mei hadden beide overgangsfeesten opnieuw plaats in het concertgebouw en dit intussen reeds voor de 4de keer.

Het startschot werd gegeven 's morgens met het Feest Eerste Klassertjes.

Burgervader Renaat Landuyt feliciteerde de kinderen met deze belangrijke stap en benadrukte nogmaals het belang om een kritische geest te ontwikkelen.

De ruim 100 feestelingen vulden het podium en feesten mee met Urkie Purkie die na een uur met een 'Knal' het podiumfeest verlieten.

Er werd plaats gemaakt voor de echte artiesten en hun leerkrachten, de 6 jarigen brachten een evocatie rond het thema 'geluk' mooi gedirigeerd door de huisregisseur Dominique Berten.

De aansluitende receptie was de ideale plaats om alle emoties een plaats te geven en OVM om de batterijen op te laden voor wat nog komen moest.

Om 14h maakten dan de 12 jarigen hun opwachting,

Thema van het Feest Vrijzinnige Jeugd 'de 4 Elementen'.
Opnieuw onder leiding van huisregisseur Dominique Berten

werd een aangrijpend overgangsritueel naar voor gebracht.

De vele repetities en workshops met drum en dans resulteerden in een prachtig geheel. En bij het afsluitend lied 'L'oiseau et l'enfant' kwam menig zakdoek naar boven.

Vaste ideeën zoals 'Pioncaré', de fakkeloverdracht en de broederketen waren perfect verwerkt in het geheel gebracht door de eveneens ruim 100 feestelingen.

Met onze bijzondere dank aan Huisvandemens medewerkster Anne-Flor die mooi samenvatte wat hedendaags humanisme kan voorstellen.

De afsluitende eerste stap in de volwassenheid werd genomen door onze triomfboog op weg naar de even traditionele aansluitende receptie.

Het zit er weeral op?, ... wel nee in juni starten de voorbereidingen voor het volgende jaar lentefeest weekend 5 & 6 mei 2018.

HVV-OVM Brugge wenst op deze manier alle helpende handen, medewerkers en instellingen te bedanken die telkens opnieuw instaan voor het welslagen van dit feest.

Toch ook een kleine randbemerking, de grote afwezige, ... opnieuw kunnen we stellen, 'de lokale media' ...

PHILIPPE DE PAPE

INFO@OVMBRUGGE.BE - WWW.OVMBRUGGE.BE

NIEUWS

uit de verenigingen CGSO Brugge

CGSO vzw

In het kader van een project van het impulsfonds 'Iedereen VAK-Expert' stak het Centrum voor Geboorteregeling en Seksuele Opvoeding (CGSO) een gebruiksvriendelijke catalogus in elkaar met leermiddelen en methodieken over relaties, seksualiteit, intimiteit en weerbaarheid.

Het CGSO zet zich al ruim veertig jaar in voor een positieve beleving van seksualiteit en intimiteit, is actief in de brede Brugse regio en steunt op een 25-tal vrijwilligers.

“Ondanks onze kleinschaligheid bereikten wij vorig jaar ongeveer tweehonderd groepen”, zegt Cindy Ramon, coördinator van de vormingsprojecten. “Die groepen wisten we te bereiken in onder meer basis- en secundaire scholen uit heel West- en Oost-Vlaanderen, in opvangcentra voor niet-begeleide minderjarige vluchtelingen en centra voor de bijzondere jeugdzorg.” Het CGSO beschikt over een uitgebreide leermiddelenbank met materiaal en methodieken die zowel leerkrachten als professionals kunnen ontlenen. Daarnaast zorgen vrijwilligers voor het onthaal of de doorverwijzing van iedereen die met vragen zit of nood heeft aan een gesprek over relaties of seksualiteit.

Leermiddelen

Om erover te waken dat de vrijwilligers, maar ook leerkrachten en professionals goed gedocumenteerd zijn, stelde het CGSO een nieuwe catalogus samen. “Het is een bundeling van alle leermiddelen die wij ter beschikking hebben”, verduidelijkt Cindy Ramon.

“Bij elk leermiddel vind je ook een gedetailleerde fiche die naast een foto nog volgende zaken oplijst: de omschrijving en de concrete inhoud van het leermiddel, een specifieke bepaling van de doelgroep, het aantal deelnemers (als het om een spel gaat), de prioritaire RSV-inhoud die het leermiddel behandelt (door middel van kleurcodes) en gerelateerde zoektermen.”

Aan de hand van kleurcodes kom je aan de rechterkant van elke fiche te weten welke belangrijke RSV-leerinhouden het leermiddel bespreekt. In totaal zijn er negen die voorts ook nog deelthema's behandelen. Het gaat om seks en maatschappij, puberteit, relaties, seks en lichaam, geboorteregeling, genderseksuele oriëntatie, soa's en hiv en seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Loveline

“Leerkrachten en opvoeders kunnen dit materiaal ontlenen in functie van de leerdoelstellingen van het onderwijs of de vorming”, zegt Cindy Ramon. “Daarnaast hebben we ook een

aantal draaiboeken ontwikkeld rond vijf specifieke thema's: holebi en transgender, anticonceptie en seksualiteit, vriendschap en relaties, sociale media en weerbaarheid. Hierbij gaat er bijzondere aandacht naar kinderen met een cognitieve beperking en allochtone jongeren.”

Per thema wordt een aantal methodieken beschreven die als handvat kunnen dienen bij vormingsmomenten. “We zijn ook volop bezig met het maken van filmpjes voor onze nieuwe vlog genaamd Loveline”, vult Fara Niazi, stagiaire bij het CGSO, aan. “In deze filmpjes halen we bepaalde methodieken en leermiddelen op een creatieve manier aan. Bijvoorbeeld: hoe kunnen onderwijzers of leerkrachten aan de hand van beelden een gesprek in de klas rond een bepaald thema op gang brengen?” Voor het project van het impulsfonds 'Iedereen VAK-Expert', dat financiële ondersteuning van de provincie West-Vlaanderen geniet, werkt het CGSO samen met het Sint-Lodewijkscollege, GO! Middenschool Brugge-centrum, MPI De Kaproenen in Sint-Michiels, de Gemeentelijke Basisschool Het Beverbos in Lichtervelde en MAKZ in Knokke-Heist. Zij zullen de door het CGSO aangereikte tools in de lessen gebruiken. Op die manier heeft het project een klankbord.

Het CGSO blijft op zoek naar vrijwilligers. Interesse?

Neem contact op met vrijwilligerscoach Cindy Ramon via 0493 44 42 58 of cindy.cgsobrugge@gmail.com.

Info: www.facebook.com/cgsobrugge.

BRON: PERSARTIKEL KW BRUGSCH HANDELSBLAD 02-06-2017

In Memoriam

Afscheid van Jaak Fontier (1927-2017)

Het leven is eindig en de dood is onlosmakelijk verbonden met het leven. Een leven lang dient men zich in te spannen om dat leven zinvol te maken. Niettegenstaande de vaststelling dat de dood even essentieel is als het leven zelf, ervaren wij haar bijna altijd als absurd. We worden geboren om te sterven maar het is de kunst om de juiste levensfilosofie te vinden om te ontsnappen aan de absurditeit van het bestaan. Jaak Fontier, die we hier gedenken, vond de oplossing in de zen-filosofie die hij als vrijzinnig-humanist ook wist te concretiseren in de vrijmet-selarij. Zoiets is alleen mogelijk in de adogmatische vrijmet-selarij van het Grootosten van België waartoe hij behoorde. Deze strekking geeft alle ruimte aan de individuele opvattingen omdat het geen dogma's oplegt of het denken onderwerpt. Men mag zich bewust zijn van zijn eigen aanwezigheid in de kosmos maar men hoeft zich daarvoor niet irrationeel beginnen te gedragen. In de stoïcijnse levenskunst is er geen plaats voor irrationele gedachten. Over de zen-filosofie schreef Jaak in 1975 een goed boek onder de titel "Zen, maan en sterren" en zijn zen-teksten verschenen in 1977 in het tijdschrift "Yang". Afwezigheid van vrees voor de dood en de goden werd ons al geleerd door de Griekse filosoof Epicurus (in de derde eeuw vóór onze tijdrekening), in zijn uitspraak "De dood gaat ons niets aan", om te onderlijnen dat het leven belangrijk is om geleefd te worden. Uit de vrees voor de dood en de goden is de religie ontstaan en die komt onze gemoedsrust enkel verstoren. Die onrust is geheel onnodig. Het is onzinnig om de dood te vrezen want "zolang wij er zijn, is de dood er niet, en wanneer de dood gekomen is, zijn wij er niet meer" wist Epicurus.

Jaak Fontier: de kunstkenner.

Jaak was een kunstkenner in de breedste zin van het woord. Hij is vooral bekend geworden als kunstcriticus in het domein van de plastische kunsten maar hij was ook een kenner van de dichter Hölderlin en schreef zelf gedichten. Hij beoefende vooral het genre van de haiku's. Als kunstcriticus was hij een pionier van het ondersteunen van de avant-garde. In Brugge was hij in 1956 medestichter van de legendarische culturele vereniging "Raaklijn" waarvan hij nauwgezet het archief bijhield. Tussen 1968-1974 hielp hij in Brugge bij het opzetten van de drie Triënnales die pas sinds kort een revival kennen. Hij werd een onbetwiste kenner van de abstracte kunst en publiceerde een groot aantal monografieën over vooral geometrisch abstracte kunstenaars zoals Luc Peire (1984), Gilbert Swimberghe (1997), Renaat Ramon (1997) e.a. Hij wijdde ook een hoofdstuk aan Sylvère Declerck in de monografie die

verscheen in 1998. Jaak was ook zeer actief in het verenigingsleven. We denken hier aan het Vermeylenfonds (Brugge) waar hij dit jaar nog publiceerde in het kwartaaltijdschrift; zijn rol in de Vereniging voor Westvlaamse Schrijvers waar hij enkele VWS-cahiers schreef en meewerkte aan het Lexicon van West-Vlaamse Kunstenaars. We herinneren hem ook als de zeer loyale secretaris van de Vrienden van de Brugse Musea toen we als conservator constructief samenwerkten. Ook de toegepaste kunst weerhield zijn aandacht. We denken hier aan zijn boek over "Keramiëk in Vlaanderen" over hedendaagse keramisten en hun werk. Zijn veelzijdigheid en werkkraft is fenomenaal want men zou bijna vergeten dat hij ook een zeer gewaardeerde leerkracht middelbaar onderwijs was. Zijn pedagogische kwaliteiten kwamen ook tot zijn recht in de talloze voordrachten die hij gaf. Zijn zorgvuldigheid spreekt uit het feit dat hij in 2006 werkstukken en handschriften van zichzelf deponeerde in het Letterenhuis in Antwerpen. Ik herinner hier aan een quote van Jaak: "Herinneringen aan doden verdringen die aan de levenden". Die nuchterheid sprak ook uit zijn teksten. Eén van de weinigen die op een verstaanbare wijze kon schrijven over kunst, ook abstracte kunst. Rationaliteit als de grondslag voor niet-zweverige kunstbeschuwing.

WILLY DEZUTTER,

ERECONSERVATOR STEDELIJKE MUSEA,
BRUGGE (16.3.2017)

www.vrijzinnigbrugge.be

De Vrijzinnige telefoongids

www.facebook.com/groups/VCDDeSleutelbrug

VC BRUGGE de Sleutelbrug

Vrijzinnig Huis | Beenhouwersstraat 1-3 | 8000 Brugge
William Pharasyn | voorzitter
E info@vrijzinnigbrugge.be | T 0495 71 36 27

HUISVANDEMENS

Jeruzalemstraat 51 | 8000 Brugge
E brugge@deMens.nu | T 050 33 59 75

MORELE BIJSTAND

Coördinatie Stuurgroep Morele Bijstand: huisvandeMens
Ziekenhuizen | woon- en zorgcentra

- Campussen Sint-Jan | SFX en de Palliatieve zorgeneheid 'De Vlinder' | T 050 45 27 95
E morele.consulenten@azsintjan.be
Evelyne Jiroflée en Marieke Denolf
- Campus SFX en de Palliatieve Zorgeneheid 'De Vlinder'
T 050 45 16 85
- WZC De Vliedberg en Van Zuylen | T 0471 55 09 85
E morele.consulenten@azsintjan.be | Chantal Wittebolle
- WZC Minnewater | Het Hallenhuis | Ten Boomgaarde
Sint-Clara | Zeven Torentjes | Ter Potterie
T 0478 52 28 67
E nicolas.vermoortele@ocmw-brugge.be
Nicolas Vermoortele

PLEEGZORG WEST-VLAANDEREN

Vrijzinnige Dienst voor Pleegzorg
Ruddershove 4 | 8000 Brugge | T 050 32 72 70
Antenne Kortrijk | T 056 22 52 85 | info@pleegzorgwvl.be

HVV BRUGGE 2 | Humanistisch-Vrijzinnige Vereniging
T 050 37 55 34 | E eliro@telenet.be

HVV BRUGGE 3 | T 050 35 10 86

JAARPLANNING DEADLINES

RESPECTEER DEZE DEADLINE
VOOR HET TOESTUREN VAN GEGEVENS

Editie oktober-november-
december 2017

vrijdag 25 augustus

HVV - OVM BRUGGE

 Oudervereniging voor de Moraal

E info@ovmbrugge.be
www.ovmbrugge.be

WF WILLEMSFONDS

 Brugge en Brugs Ommeland

T 0477 59 17 94 | E katrien.dotselaere@telenet.be
www.willemsfondsbrugge.be

AVF VERMEYLENFONDS

 Brugge

T 050 35 94 39 | E j.ducazu@scarlet.be

STICHTING VOOR MORELE BIJSTAND AAN GEVANGENEN

 | T 0494 05 34 81

SOS NUCHTERHEID | T 0477 37 38 65

UPV BRUGGE

Uitstraling Permanente Vorming VUB | T 0475 61 77 24

CGSO BRUGGE

centrum voor geboorteregeling en seksuele opvoeding
Koningin Elisabethlaan 92 | 8000 Brugge
T 050 33 69 70 | E info@cgsobrugge.be
www.cgsobrugge.be

LEIF WEST-VLAANDEREN

Levensende Informatieforum
Koningin Elisabethlaan 92 | 8000 Brugge
T 050 34 07 36 | E leif@levenshuis.be
www.levenshuis.be

BUC BRUGS UNIVERSITAIR CENTRUM

E upv@vub.ac.be | T 02 614 82 20
www.vub.ac.be/UPV

VRIENDEN VAN HET GO! BRUGGE

T 059 50 41 81 | E vriendengo@gmail.com
www.vriendengo.be